

05. Tiesībsarga birojs

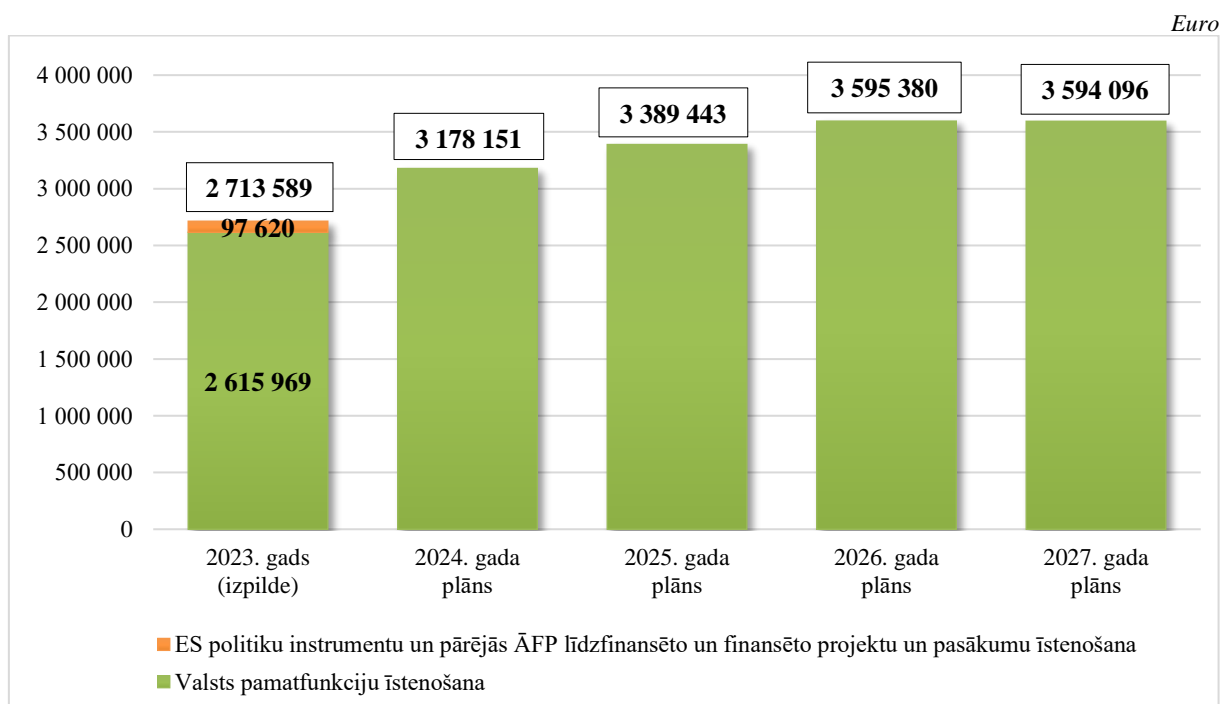
Tiesībsarga biroja darbības joma:

Privātpersonu cilvēktiesību
aizsardzība

Tiesībsarga biroja galvenie pasākumi 2025. gadā:

- 1) privātpersonu cilvēktiesību aizsardzības veicināšana;
- 2) labas pārvaldības principa ievērošanas valsts pārvaldē izvērtēšana un veicināšana;
- 3) vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanas un jebkāda veida diskriminācijas novēršanas sekmēšana;
- 4) sabiedrības informētības un izpratnes par cilvēktiesībām sekmēšana;
- 5) piespiedu kārtā izraidāmo personu novērošanas nodrošināšana;
- 6) nacionālā preventīvā mehānisma funkcijas veikšana;
- 7) ANO konvencijas par personu ar invaliditāti tiesību īstenošanas pārraudzība;
- 8) Eiropas Padomes noteikto stratēģisko prioritāšu sasniegšanas veicināšana;
- 9) mākslīgā intelekta akta tiesiskā regulējuma ieviešana.

Tiesībsarga biroja kopējo izdevumu izmaiņas no 2023. līdz 2027. gadam

Vidējais amata vietu skaits no 2023. līdz 2027. gadam

	2023. gads (izpilde)	2024. gada plāns	2025. gada plāns	2026. gada plāns	2027. gada plāns
Vidējais amata vietu skaits gadā	51	55	56	56	56
<i>Tajā skaitā:</i>					
<i>Valsts pamatfunkciju īstenošana</i>					
Vidējais amata vietu skaits gadā	51	55	56	56	56

Politikas un resursu vadības karte**1. Privātpersonu cilvēktiesību aizsardzība**

Politikas mērķis: aizsargātas cilvēktiesības, mazināta diskriminācija, sekmēta valsts varas tiesiska, lietderīga un labas pārvaldības principam atbilstoša īstenošana / Tiesībsarga likums			
Politikas rezultatīvie rādītāji	Attīstības plānošanas dokumenti vai normatīvie akti	Faktiskā vērtība (2023)	Plānotā vērtība (2027)
<i>Tiesībsarga biroja novērtējums Nacionālo cilvēktiesību institūciju Starptautiskajā koordinēšanas komitejā, statuss atbilstoši Parīzes principiem¹</i>	<i>Tiesībsarga stratēģija 2022. – 2026. gadam</i>	1	1

Piezīmes.

¹ Statuss atbilstoši Parīzes principiem, kur 1 = A (nacionālā institūcija pilnībā atbilst Parīzes principu kritērijiem), 2 = B (daļēji atbilst Parīzes principu kritērijiem), 3 = C (atbilst atsevišķiem Parīzes principu kritērijiem), 4 = statuss nav piešķirts, jo neatbilst Parīzes principu kritērijiem.

	2023. gads (izpilde)	2024. gada plāns	2025. gada plāns	2026. gada plāns	2027. gada plāns
Ieguldījumi					
Izdevumi kopā, euro, t.sk.:	2 713 589	3 178 151	3 389 443	3 595 380	3 594 096
Vidējais amata vietu skaits kopā, t.sk.:	51	55	56	56	56
01.00.00 Tiesībsarga birojs	2 615 969	3 178 151	3 389 443	3 595 380	3 594 096
	51	55	56 ³	56	56
70.06.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	2 598	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
70.07.00 Pasauls Reģionālās sadarbības fonda projektu un pasākumu īstenošana	95 022	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Raksturojošākie darbības rezultatīvie rādītāji					
<i>Tiesībsarga rekomendāciju izpilde (%)</i>	77,4	72	72	72	72
<i>Apkalpoto klientu dinamikas indekss (bāzes vērtība 1,0 ar 8 727 klientiem, sasniedzamā vērtība 1,1 ar 9 600 klientiem)</i>	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1
Kvalitātes rādītāji					
<i>Tiesībsarga organizēto izglītojošo pasākumu novērtējums (dalībnieku vērtējums punktos no 1-5)¹</i>	-	4,5	4,5	4,5	4,5
<i>Satversmes tiesā apmierinātie prasījumi (%)²</i>	-	94	94	94	94

Piezīmes.

¹ Izstrādāts jauns kvalitātes rādītājs, jo SKDS un NRA pētījumu par sabiedrības uzticības reitingu tiesībsargam vairs neveic.

² Satversmes tiesā tika iesniegts viens pieteikums, kas uz pārskata perioda beigām vēl nebija izskatīts.

³ Saeimā atbalsētais fiskāli neitrāls priekšlikums par vienas amata vietas piešķiršanu.

Prioritārajiem pasākumiem
papildu piešķirtais finansējums no 2025. līdz 2027. gadam

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums <i>Darbības apraksts ar norādi uz līdzekļu izlietojumu</i> Darbības rezultāts <i>Rezultatīvais rādītājs</i> Programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Izdevumi, euro / rādītāji, vērtība			Pamatojums
		2025. gadā	2026. gadā	2027. gadā	
1.	Mākslīgā intelekta akta tiesiskā regulējuma ieviešana. Tiesībsargs	28 686	22 386	21 102	MK 19.09.2024. sēdes prot. Nr. 38 2.§ 2.punkts
	<i>Veikta darbinieku apmācība un piesaistīts eksperts, lai varētu vērtēt un izmantot mākslīgā intelekta sistēmas (tai skaitā automatizētās sistēmas) un tās nebūtu pretrunā ar cilvēka pamattiesībām</i>	<i>28 686</i>	<i>22 386</i>	<i>21 102</i>	
	Darbinieku apmācību kurss				
	<i>Apmācības (skaits)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
	Eksperta konsultācijas				
	<i>Līgums (skaits)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
	01.00.00 Tiesībsarga birojs				
	Kopā	28 686	22 386	21 102	-

Budžeta programmas paskaidrojums

01.00.00 Tiesībsarga birojs

Programmas mērķis:

veicināt cilvēktiesību aizsardzību un sekmēt, lai valsts vara tiktu īstenota tiesiski, lietderīgi un saskaņā ar labas pārvaldības principu, kā arī atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei un Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem.

Galvenās aktivitātes:

- 1) pieņemt un izskatīt privātpersonu iesniegumus;
- 2) ierosināt pārbaudes lietas apstākļu noskaidrošanai;
- 3) pieprasīt, lai iestādes savas kompetences ietvaros un likumā paredzētajos termiņos noskaidro nepieciešamos lietas apstākļus un par tiem informē tiesībsargu;
- 4) izskatot pārbaudes lietu, sniegt iestādei ieteikumus un atzinumus par tās darbības tiesiskumu, lietderību un labas pārvaldības principa ievērošanu;
- 5) Tiesībsarga likumā noteiktajā kārtībā risināt strīdus starp privātpersonām un iestādēm, kā arī ar cilvēktiesībām saistītus strīdus starp privātpersonām;
- 6) veicināt izlīgumu starp strīda pusēm;
- 7) risinot strīdus cilvēktiesību jautājumos, sniegt privātpersonām atzinumus un ieteikumus cilvēktiesību pārkāpumu novēršanai;
- 8) sniegt Saeimai, MK, pašvaldībām un citām iestādēm ieteikumus attiecībā uz tiesību aktu izdošanu vai grozīšanu;
- 9) sniegt personām konsultācijas cilvēktiesību jautājumos;
- 10) veikt pētījumus un analizēt situāciju cilvēktiesību jomā, kā arī sniegt atzinumus par aktuāliem cilvēktiesību jautājumiem;
- 11) regulāri un sistemātiski apmeklēt iestādes, kurās personām tiek vai varētu tikt ierobežota/atņemta brīvība.

Programmas izpildītājs: Tiesībsarga birojs.

Darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji no 2023. līdz 2027. gadam

	2023. gads (izpilde)	2024. gada plāns	2025. gada plāns	2026. gada prognoze	2027. gada prognoze
Informēta sabiedrība un savlaicīgi novērsti pārkāpumi					
Organizētas pārbaudes valsts un pašvaldību institūcijās (slēgtā un daļēji slēgtā tipa iestādēs, bāriņtiesās, izglītības iestādēs, u.tml.) (skaits)	43	80	80	80	80
Organizēti izglītojošie semināri, diskusijas un citi pasākumi (skaits)	88	100	100	100	100
Citu institūciju organizētajos pasākumos lasītās lekcijas par tiesībsarga kompetencē esošajiem jautājumiem (skaits)	393	150	150	150	150
Sagatavotas publikācijas medijos (skaits)	8 707	6 000	6 000	6 000	6 000
Ievērots labas pārvaldības princips					
Sniegti atzinumi Satversmes tiesai (skaits)	10	20	20	20	20
Sniegti atzinumi valsts institūcijām par tiesību aktu projektiem (skaits)	47	45	45	45	45
Dalība darba grupās un komisijās (skaits)	142	90	120	120	120
Īstenota tiesībsarga politika					
Saņemti (izskatīti) iesniegumi (skaits)	1 718	1 800	1 800	1 800	1 800
Sagatavotas atbildes uz iesniegumiem (skaits)	1 498	1 500	1 500	1 500	1 500
Sagatavoti atteikumi uz iesniegumiem (skaits)	638	700	700	700	700
Uz iesnieguma pamata ierosinātas pārbaudes lietas (skaits)	44	50	50	50	50
Sagatavotas atbildes e-pastā uz Tiesībsarga biroja kompetencē esošajiem jautājumiem (skaits)	1 044	1 100	1 100	1 100	1 100
Sniegtas mutvārdu konsultācijas (skaits):	2 526	3 000	3 000	3 000	3 000
t.sk. 1. konsultācijas klātienē (skaits)	1 114	1 000	1 000	1 000	1 000
2. konsultācijas pa telefonu (skaits)	1 412	2 000	2 000	2 000	2 000
Pēc tiesībsarga iniciatīvas ierosinātas pārbaudes lietas (skaits)	3	5	5	5	5
Veiktas izraidāmo ārzemnieku aptaujas (skaits)	5	20	20	20	20

Finansiālie rādītāji no 2023. līdz 2027. gadam

	2023. gads (izpilde)	2024. gada plāns	2025. gada plāns	2026. gada plāns	2027. gada plāns
Kopējie izdevumi, euro	2 615 969	3 178 151	3 389 443	3 595 380	3 594 096
Kopējo izdevumu izmaiņas, euro (+/-) pret iepriekšējo gadu	×	562 182	211 292	205 937	-1 284
Kopējie izdevumi, % (+/-) pret iepriekšējo gadu	×	21,5	6,6	6,1	-
Atlīdzība, euro	2 140 687	2 617 127	2 831 426	3 043 663	3 043 663
Vidējais amata vietu skaits gadā	51	55	55	55	55
Vidējā atlīdzība amata vietai (mēnesī) ¹	3 577	3 919	4 196	4 524	4 524
Kopējā atlīdzība gadā par ārstata darbinieku un uz līgumattiecību pamata nodarbināto, kas nav amatu sarakstā, pakalpojumiem, euro	35 396	30 828	61 794	58 088	58 088

Piezīmes.

¹Tajā skaitā darba devēja VSAOI.**Izmaiņas izdevumos, salīdzinot 2025. gada plānu ar 2024. gada plānu**

Pasākums	<i>Euro</i>		
	Samazinājums	Palielinājums	Izmaiņas
Izdevumi - kopā	47 629	258 921	211 292
<i>t. sk.:</i>			
Prioritāri pasākumi	-	28 686	28 686

Pasākums	Samazinājums	Palielinājums	Izmaiņas
<i>Mākslīgā intelekta akta tiesiskā regulējuma ieviešana. Tiesībsargs (MK 19.09.2024. sēdes prot.Nr.38 2.§ 2.punkts)</i>	-	28 686	28 686
Ilgtermiņa saistības	12 006	12 006	-
<i>Eiropas Bērnu ombuda tīkla institūcija (ENOC)</i>	1 100	1 100	-
<i>Eiropas vienlīdzības nodrošināšanas institūciju sadarbības tīkls</i>	1 000	1 000	-
<i>Starptautiskais Ombuda tīkls</i>	750	750	-
<i>Eiropas Nacionālo cilvēktiesību institūciju tīkls</i>	4 000	4 000	-
<i>ANO starptautiskās nacionālo cilvēktiesību veicināšanas un aizsardzības institūciju koordinēšanas komiteja (ICC)</i>	5 156	5 156	-
Citas izmaiņas	35 623	218 229	182 606
<i>Palielināti izdevumi 2024. – 2026. gada prioritārajam pasākumam “Tiesībsarga biroja kapacitātes stiprināšana” (MK 26.09.2023. sēdes prot.Nr.47 43.§ 2.punkts)</i>	-	211 293	211 293
<i>Izdevumi, ņemot vērā Saeimas ievēlēto, apstiprināto un iecelto amatpersonu mēnešalgu aprēķināšanas koeficientus (atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam un MK 19.09.2024. sēdes prot. Nr.38 2.§ 40.punkts)</i>	3 930	6 936	3 006
<i>Samazināti izdevumi 2023. - 2025. gada prioritārajam pasākumam “Pētījumi un situācijas analīze cilvēktiesību jomā” (MK 13.01.2023. sēdes prot.Nr.2 1.§ 2.punkts)</i>	27 225	-	-27 225
<i>Samazināti izdevumi 2024. – 2026. gada prioritārajam pasākumam “Diskriminācijas novēršanas struktūrvienības izveide atbilstoši Nacionālajai pozīcijai” (MK 26.09.2023. sēdes prot.Nr.47 43.§ 2.punkts)</i>	4 468	-	-4 468